

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.

Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:

DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.

Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Patriarhatul bisericii ortodoxe române.

Cu ocazia proclamării patriarhatului bisericii noastre, în ședința solemnă a Sfântului Sinod din 4 I. c., dl *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor, a spus următoarele cuvinte:

Înalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți!

Acum că Sf. Sinod, cu unanimitate de sentimente și de voințe, a hotărât ridicarea Scaunului mitropolitan al Ungro-Vlahiei la rangul de Scaun patriarhal și pe titularul său actual, pe I. P. Sf. mitropolit D. D. Dr. Miron Cristea în calitatea sa de primat al României, Patriarh al bisericii ortodoxe române, permiteți-mi, ca ministru al cultelor, să vă arăt rațiunile de stat pentru care guvernul pe care-l reprezintă va da, cu înaltă satisfacție, formă legală hotărârii Sf. Sinod, hotărâre care va rămâne, pentru cei viitori, negreșit, un moment istoric în dezvoltarea vieții bisericii noastre străbune.

Organizarea bisericii ortodoxe române stă în așa de strânsă legătură cu aceea, a statului, că fazele dezvoltării acestuia sânt și ale aceleia.

Intemeierea Țării Românești și asigurarea independenței sale sub Alexandru Basarab a adus cu sine organizarea Mitropoliei Ungro-Vlahiei (1359) după cum, la fel, întemeierea Moldovei și asigurarea independenței sale sub Alexandru cel Bun a adus cu sine organizarea Mitropoliei Moldovei și Sucevei (1401).

Aceste organizațiuni mitropolitane, independența ierarhică de Patriarhia ecumenică a Constantinoplei, au durat atât cât au durat formațiunile politice ce le-au dat naștere. Căci unirea principatelor (1859) și unificarea vieții lor publice (1862) au provocat necesitatea unei noi organizări a bisericii naționale, în raport cu situația politică, considerabil crescută a României moderne.

Pentru satisfacerea acestui necesități, autorii constituției dela 1866 au ținut să înscrie

în art. 21 al operei lor, ca principii ale viitoarei organizări bisericești: neatârnamarea ierarhică a bisericii române de orice chiriarhie străină și conducerea ei sinodală.

Și, în adevăr, cu consolidarea unirii sub domnia principelui Carol, se institui, la 1872, Sf. Sinod, în relații cu Patriarhia ecumenică și cu celelalte biserici ortodoxe numai ce privește unitatea dogmelor și canoanelor, și se declară scaunul mitropolitan al Ungro-Vlahiei — ca cel mai vechi, rezident în capitala țării și deținător încă dela înființarea sa, de atribuțiuni patriarhale („Exarh al Plaiurilor”) — de primat al României, iar după războiul independenței (1877—78) și proclamarea regatului (1881), se decretă și obțin, la 1885, autocefalia bisericii ortodoxe române.

Așa dar, în timp ce România modernă își câștigă prin război și-și afirmă prin regalitate desăvârșita sa suveranitate națională, biserica ei devenia autocefală și sinodală, adică conducătoare, prin soborul arhierilor săi, a rostiturilor sale spirituale.

Organizațiunea, aceasta autocefală și sinodală, cu un mitropolit primat în frunte, a bisericii ortodoxe de dincoace de munți a durat asemenea cât a durat și alcătuirea politică ce i-a dat naștere — vechiul regat. Căci constituirea actualului stat român, al unității naționale, a impus și el necesitatea reorganizării bisericii noastre în raport cu noua lui alcătuire și însemnătate politică.

Ca și la 1866, autorii constituției din 1923 au ținut să înscrie în pactul lor (art. 22) principiile acestei reorganizări și anume: menținând bisericii noastre poziția din afară, față de celelalte biserici ortodoxe (autocefală), au determinat situația ei înăuntru, față de celelalte Culte (dominantă) și i-au acordat — pe lângă conducerea sinodală în privința afacerilor spirituale — dreptul de administrare, prin organe proprii, alcătuite din mireni și clerici, pentru afacerile sale bisericești, culturale, fundamentale și epitropești, cu obligația ca modalitățile acestei conduceri și administrări să fie unitare pentru întreaga biserică.

Centrul acestor principii s'a întocmit al legii de organizare a bisericii ortodoxe române și statutul de aplicare a legii, statut alcătuit de biserică și privind amănunțele după care aceasta are a-și conduce și administrația în viitor, prin anumite corporațiuni reprezentative și organe executive, chestiunile spirituale și mirenești.

Ceea ce a rămas a se face prin legea de față e a se determina rangul ce se cuvine să aibă, în viața bisericească și a statului, capul ierarhic al bisericii ortodoxe române, mitropolitul Ungro-Vlahiei, întru cât calitatea sa de până acum de primat al României nu mai corespunde nici situației actuale a bisericii noastre și nici tradițiilor de organizare din bisericile ortodoxe.

În adevăr, biserica ortodoxă română se compune azi din 4 Mitropolii și o Arhiepiscopie cu 13 eparhii sufragane. Căci prin unirea din 1918 celor două organizațiuni mitropolitane din țara cea veche, li s'au adăugat alte trei: 1. Mitropolia fostă odinioară a românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania, acum a Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului, mitropolie asupra căreia avea drept de jurisdicțiune bisericească, încă dela fondarea scaunului său, mitropolitul Ungro-Vlahiei, ca exarh al Plaiurilor; 2. Mitropolia Bucovinei și 3. Arhiepiscopia Basarabiei, acum numai a Chișinăului, cari, deși desfăcute din vechea Mitropolie a Moldovei și Sucevei, se găsesc, prin natura condițiilor în care s'au născut și s'au dezvoltat, în situații de drept și de fapt, pe care trebuie să le acceptăm și să le recunoaștem.

Cu excepția arhiepiscopiei Basarabiei, care făcea parte din biserica rusească, cele două mitropolii mai sus amintite, acea a Ardealului și aceea a Bucovinei, au intrat în unitatea română ca biserici autocefale. Reunirea lor într'o singură organizație bisericească, de caracter național, dă acestei organizații o importanță deosebită ce trebuie invederată și în noua ierarhică a bisericii ortodoxe române, altfel de cât până acum.

Căci dacă la 1872 s'a putut concepe între cele două scaune mitropolitane, întrunite în sinod comun, un simplu raport de întâietate a unuia față de celalalt, e pentru că Mitropoliile ce reprezentau se găseau, în ce privește originea, dezvoltarea istorică, rolul și importanța lor, pe picior de egalitate ex aequo, și pentru că în starea de atunci a statului român și bisericii sale, titlul de Patriarh era desigur neco-

respunzător și prematur, așa ce a trebuit să se recurgă la un titlu împrumutat din Ierarhia bisericii romano-catolice, titlu ce nu există în tradiția bisericii Răsăritului și constituie, negreșit, un unicum în organizațiunea acesteia.

Altfel să înfățișează însă lucrurile de azi, după o jumătate de veac. Capul ierarhic al bisericii otodoxe române, mitropolitul Ungro-Vlahiei, are sub autoritatea sa morală, ca președinte al Sf. Sinod, trei mitropolii cu individualitate istorică bine determinată și o Arhiepiscopie de însemnătatea unei adevărate mitropolii. În această situație el nu mai poate fi decât ceea ce reclamă importanța excepțională a faptului acestuia și istoria celorlalte biserici ortodoxe cu organizațiune națională: patriarh al bisericii ortodoxe române.

Și întrucât nici sub raport istoric și nici sub raport canonic nu se poate invoca vre-un impediment serios împotriva unei asemenea înălțări în rang a capului bisericii noastre naționale, aceste, biserica, în puterea autocefaliei sale, și statul, în virtutea suveranității sale, sânt de acord a aprecia că ridicarea arhiepiscopului și Mitropolitului Ungro-Vlahiei, în calitatea sa de primat al României, la rangul de patriarh al bisericii ortodoxe române, e o necesitate a noii organizații bisericești. În situația bisericii noastre în lăsată de români și de situația acestuia în state ortodoxe, ca unul ce are, în Rusia, cel mai mare număr de creștini ortodocși

Faptul e așa de firesc și în logica evoluției istorice a vieții noastre bisericești, că s'a impus, simultan, conducătorilor bisericii și ai statului și e privit de toți ca o necesitate de ordin național.

De altfel instituirea patriarhatului în biserica ortodoxă română nu schimbă în nimic constituirea organică a acestei biserici, precum, la timpul său, instituirea Primatului României nu a schimbat nimic la constituirea organică a bisericii noastre de atunci. Atribuțiile patriarhatului, acordate de sfințe canoane și de legile țării, nu sânt și nici nu pot fi de natură a altera caracterul actual al vieții noastre bisericești și nici a încălca drepturile și prerogativele, canonice și legale, ale episcopatului român.

Asemenea instituirea aceasta nu va schimba raporturile de până acum ale bisericii ortodoxe române cu celelalte biserici homodoxe. Aceste raporturi vor rămânea aceleași — de unitate și solidaritate spirituală și dogmatică,

pentru apărarea intereselor bisericesti comune. Patriarhatul românesc poate da, cel mult, bisericii noastre naționale, ce privește viața ei internă, o autoritate și un prestigiu pe care le-au ajuns bisericile ortodoxe cu asemenea instituție ierarhică, iar aceasta nu poate fi decât spre binele și folosul ortodoxiei în general.

Predică

rostită în Dumineca Fiului rătăcit.

Dumineca trecută stând în strana stângă, față 'n față cu scaunul arhieresc astfel începu să-mi țes gândurile...

De trei Dumineci încoace te văd gol și împânzit în negru, tu care nu de mult — 6 săptămâni de atunci — dădea loc Aceluia ce încărunțise în tine alături de bătrânii, obicinuiții cercetători ai acestui sfânt lăcaș... Te-ai dus dintre noi trupește acolo, unde te-a atras inima: — departe de sgomotul purtător de păcate al orașului, în liniștea dulce a celui sat îndepărtat, unde sub umbra crucii sf. biserici ridicate de Tine fiilor, nepoților — strănepoților foștilor Tăi prietini de școală — să-Ți odihnești trupul alături de ai Tăi pe cari nu i-ai putut părăsi nici prin moarte... Trupul ți-l-ai dus dintre noi, însă sfărîmîțat l-ai uitat în fapte, care au rămas cu noi. Doar una din acele este și așezămîntul acesta, improspătat și înfrumusețat la stăruințele Tale, cu jertfa Ta și după planul Tău... Și lumea — cât erai cu trupul în ea — îi plăcea să zică Văzându-Te lucrând: Omul trecutului. Cât greșește lumea în sentințele ei aduse numai sub raport — din afară privind!...

Și-mi dăpănam mai departe firul gândirii: Școala nouă a prezentului și a viitorului apropiat se numește *activă*, fiindcă stărnește în elevi o muncă personală îmboldită în fiecare prin icoanele prezentate cât se poate de limpezi din partea învățătorului; elevul trecutului *învăță* aceste icoane cel al școlii active *le observă* pentru a scoate din ele atâtea și atâtea învățături — pentru viață. —

Biserica și Școala cot la cot au pășit în trecutul nostru pe care Păstorul nostru de ieri așa de bine l-a cunoscut. A văzut și pașul făcut de școală spre activitate spontană și în gândul lui bătrânesc, s'a încuibat voința unei fapte tinerești zicându-și: „...Și dacă cuvântul viu nu-ți va trezi-o fiule prin gândirea, simțirea și voința ta... zugrăvi-ți-voiu icoane în locașul Dlui ca tu văzându-le să meditezi. gândindu-le să le simți, simțindu-le să le vrei — și vrându-le să le faci!

Și ochii mi-se opriră atunci pe tabloul de lângă scaunul arhieresc și după ce se citi sfânta evanghelie,

aveam naintea ochilor clar tot ce se scrisese de evangelist dându-ne pilda Mântuitorului, care din ușa deschise a bisericii îi arăta pe cei doi rugându-se: Vameșul și Farizeul... Așa-mi fugea gândul în Dumineca trecută...

Acum să cercetăm degetul arătător al Mântuitorului, care arătând nainte se oprește în tabloul din față.

Lubiților creștini acum împreună să medităm asupra acestuia.

Intr'un sat al cărui case se văd după colina din față trăia acest tată pe care-l vedem acum ajutând unui tiner zdrențos să se scoale din țarină... trăia acest tată în jurul numeroasei sale familii din care fala lui erau cei doi feciori ai lui între cari bunul Dzeu îi mai dăru și câteva fete. Ei dar tata în feciori își vede reînvind el, trăind el o a doua viață și nu e mirare dacă tot gândul lui era fericirea acestor doi, fetele le lăsa în grija soției, dânsa știe ce e a lor, doar și ea prin ele trăiește a doua oară... Tatăl iubea feciorului cu tot elanul lui sufletesc. Ii plăcea lui să-i urmărească în lucrările lor... Ca mici încă cel mai în vrastă iubea mult meseria bătrânului; coarnele plugului și tot gândul lui acolo se concentra ca în sat așa țarină ca a lor să nu mai fie. Munca aceasta devotată a câmpului îi era viața. Cel mai mic nu prea sămăna frate-so mai în vrastă. Las'că nici nu avea puterea aceluia, dar și ca construcție trupească singur nu se vedea bun de munca grea câmpului, așa ca într'o bună zi, după multă frământări, își ia inima în dinți și pe când fratelui mai mare îi curgeau sudorile în muncă acolo afară, el se apropie de tatăl său și-i zice: Tată dă-mi mie partea mea din avuție! Și tatăl, care mai demult urmarea gândurile fiului mai mic, privindu-l lung îi zice: Facă-ți-se fie după cum voiești!

Măne-zi cel mai mic făcându-și partea în bani sunători, ia rămas bun și pleacă în vreme ce tatăl își șterge o lacrimă cu dosul palmei...

Și pe drum își făcea planuri tinerul: duce-mă-voiu la oraș și voiu învăța acolo vre-o meserie mai ușoară aceleia a câmpului, una pentru trupul meu mai debil...

Bătându-i inima deschide ușa unei ospătării să-și aplece capul, era spre înserate, ca mâne zi cu puteri proaspete să-și poată căuta un loc de învățecel la vreo branșe...

Părăsit și fără sfat; dupăce mânâncă ceva voinde să se retragă în camera-i spre odihnă, plătind ce consumase cu masa, dă o monetă mare de aur, în vreme ce ochii hangiului se deschid lacomi, dar și mai lacomi al unor tineri de seama lui dela o masă vecină... Tinerul încrezător, bun în inima lui sinceră adusă dela țară leagă cunoștință cu prietenii de mâne cari treptat încep a-l abate dela calea sfintă din casa tatălui și aruncându-l în brațele păcatului, îi mânâncă

meseria ce voia s'o caute, sănătatea... Și după varul vieții duse în păcat, într'o bună zi bate la poarta unui străin de acolo să-l ia ea argat. Iși mai aducea aminte de lucrul ce-l făceau argații tată lui său acasă și credea că atât și el va putea. Dar stăpânul după câteva zile vede că nu e bun de lucru ma depreț în cele ale pământului, afară de a-i păzi porcii... Și aici ajunse el a mânca rădăcini roase de porci... și mestecându-le ochii i-se umplu de lacrimi pentru prima oară în viața lui... „Sculamă-voiu și mă voiu duce la tatăl-meu și-i voiu zice; nu sunt vrednic a mă numi fiu al tău, dar ia-mă între argații tăi“ și cu aceste cuvinte pleacă spre soare răsare: acolo unde în satul liniștit se ridica casa părăsită a Tatălui... Cum vă arătați — iub. creștini — colea după Colina aceasta.

Tinerul are lung drum de făcut și până atunci să intrăm noi în casa aceia părintească să vedem ce se petrece acolo. Surorile se măritară, acum și ele aveau familia lor. Fratele mai mare se însoară bine, luă o fată singură la părinți, căpătând cu ea o tablă de pământ de două ori atât cât îi rămase lui după împărțirea pe care o voi atât de mult frates-o mai mic. „Să fi dat Dumnezeu să nu se fi născut“ că numai rușine a adus pe casa cinstită și numele nepătat a moștrămoșilor noștrii, zice cel mai mare de câte-ori audea câte-o veste dela vre-un sătean care trecuse pe la oraș și auzise despre isprăvile acestuia... Pentru întreagă casă eră mort. Toate scrisorile trimise se rupeau fără a fi cetite, înaintea celor de acasă eră un mort, dar nu mort că ceilalți adorați, ci un mort pe care îi urau din tot sufletul. Cum nu, când el partea lui și o petrece în dezmiardări, pe când frates-o brăzdat de creșuri săpate de sudori își mărește în fiecare zi cu ceva brazda primită... Așa se gândeau frații...

Ei dar mai eră cineva în casă care altcum se gândia. E drept, că după ce se făcū aceia împărțire, acum nu prea mult să dădea pe cele ce le gândeste și vrea el... Era acest bătrân, tatăl casei, care ne mai având acum atâta bătae de cap cu lurul câmpului lăsat feciorului său mai mare, toată ziua sta afară pe prispă și schimba vorbe cu cunoscuții trecători: încotro mergi?... Cum o mai dai frate?, nepoate?... Ce-ți face familia?; dar bătrânul tot pe pat?... întreba el. Și când nu mai avea pe cine să mai întrebe, pe la amiază, când satul se retrage la mâncare și odihnă, bătrânul se ridică și în loc să între și el să ia masa, pornește pe drumul de țară cu privirile spre soare apune până la colina aceasta, la poalele căreia îl vedem acum. Oare o făcea ai aceasta din un caprițiu bătrânesc... Ca nora lui după ce l-a căutat să-l poftască la masă să se întoarcă zicând: tata tocmai când e timpul mesei se ia și să duce, iar soțul ei adăugând: cine șade toată ziua, n'are foame; noi am lucrat, vom mânca și fără dânsul!...

În acet timp bătrânul cu mâna la ochii privia departe spre seare apune, și de câte-ori se apropiă cineva pe drumul de țară tresărea... Încă și acum: buzele-i tremură, inima parcă-vrea să sară din piept, brațele le întinde văzând departe pe cineva... Dar le lasă iar jos desnădăjduit ca de atâtea ori!.. e Ioel ajutorul purcarului.

Și când străinul se apropie vede că nu e Ioel numai îi samănă lui: sdrențos, frânt, desculț și cu părul măciucă, bărbos și neingrijit! Vrea tocmai să se reîntoarcă, când streinul se aruncă în țărână și cu cu vocea stoarsă eșită din gâtui uscat: „greșit-am la la cer și înaintea ta, nu sunt vrednic să mă mai numești fiu“... și lacrimile-i cad pe țărână baltă... Bătrânul se coboră de pe colină se apleacă și îl ridică, iar acesta îi îmbrățișează genunchii și plânge și mai cu amar... încât se înmulțește ceata femeilor curioase...

Această scenă din viața fiului rătăcit ni-o prezintă tabloul de față. Nu a voit ca pe fiul rătăcit să ni-l arate în păcatul lui. Doar asta noi fieștecare o știm și poate tu mai împodobit, am știut-o zugrăvi... din viața noastră.

De sub penelul pictorului a ieșit acel act, cel mai măreț: *Căința* fiului rătăcit... Atunci când el începe a deveni mare... după ce zgura depusă pe suflet de păcat și-o spală cu ferbănțele lacrimilor căinții... Plânge, plânge și penelul pictorului îl lasă să tot plângă, lasă ca tatăl să-l tot îmbrățișeze, lasă ca femeile adunate de curiozitate să tot privească...

Până ce vor trăi aceste ziduri groase și până ce culorile nu se vor șterge: fiul rătăcit va tot plânge și tatăl lui îl va tot îmbrățișa...

Dintre femei, dacă ne uităm mai bine, cea cu ulciorul cu apă pe umăr în loc să depună greutatea și să sară și ia înainte... se retrage în dosul celorlalte dintre cari unele șoptesc... Mai lin „Bine că s'a întors până ce n'a murit bătrânul“. Acea își strânge ulciorul și mai puternic la umăr și o ia repede spre casă.

Bătrânul își strânge fiul la piept, îl ia apoi la piept, încolăcindu-și mâna subsoari și răsând între lacrimi se apropie de casă... Străbat toate camerele dar nu dau cu ochii decât de argați... Ei însă rămân tot veseli că mare e veselia tatălui care sărută pe fiul, „ce mort a fost și-a înviat, pierdut eră și s'a aflat“, dar încă acum când — după cum zice sf. evangheliu — *sănătos* s'a reîntors. Cum să nu poruncească argaților să taie vițelul cel mai frumos și să pregătească ospa!

Masele sunt așternute, mâncările și beuturile pe ele, însă scaunele puse pentru cei ai casei, ai familiei, fraților, surorilor, nepoților sunt goale. Dar bătrânul tată și tinerul fiu acum *sănătos*, cu bucuria lor nu iau în seamă și numai atunci se trezesc la realitate, când la fereastră apare un cap încrunțat al fiului mai mare. Cel mai mic atunci sare de la masă și cu brațele deschise cu ochii roșii de lacrimi se apro-

pie fricos, dar când e aproape să-i ia mâna și să i-o sărute, mâna aceia îl împinge și privirile încruntate se îndreaptă spre tatăl muștrându-l... Tăiași acu vițelul mai gras când s'a întors fiul tău cel păcătos, mie un ied nu mi-ai dat să-mi petrec cu prietenii... Noi acum știm ce să-i zicem fiului acesta mai mare: dacă și tu te vei călăcimând, vei fi și tu *sănătos*.

*

Dar să scoatem și învățătura pentru fapte.

Omul veacului al XX nu e încă în stare să facă ce făcu bătrânul: să se știe bucura cu celce se bucură dupăce sănătos se scăpă de boala-i prin medicina: Căință. Aceasta o pot face îngerii, așa zice un învățat. Noi să facem aceia ce pot face oamenii: să întindem mâna celor cari căiți se întorc dela păcat, fără a le mai arunca: tu acela păcătos de atunci.

Aceasta o putem face. Faceți-o dar! Amin.

Arad, la 15 Februarie 1925.

Prof. C. Turicu.

Problema cântăreților în biserica noastră.

Sub titlul de mai sus, a apărut în „Biserica și Școala” No. 47 din anul trecut un articol de păr. N. Dima în care expune în mod foarte nimerit chestia cantoratului. Observ cu vădită satisfacție, că mai sunt și azi oameni, cari văd în chestiunea aceasta o chestiune de interes vital, pentru biserica noastră.

După o experiență îndelungată pe teren școlar și bisericesc și după un studiu minutios în domeniul acesta, am putut observă atât părțile avantajoase cât și lacunele în materia aceasta.

Păr. Dima în articolul menționat, expune un adevăr indiscutabil când afirmă, că „înainte de război majoritatea absolută a cântăreților, a cantorilor cum se numeau, o formau învățătorii. Azi însă ei, statificându-se școalele, nu mai sunt aplicați să îndeplinească și îndatorirea de cantor, conziderându-o ca incompatibilă”.

Adevărat, că biserica în felul acesta s'a pomenit pe neașteptate în fața unei schimbări rapide, iar problema aceasta a rămas să se rezolve cum s'a putut.

Problema aceasta fiind una din cele mai actuale, trebuie și este aasolut indispensabil a-se rezolva cât mai urgent, de oarece, orice întrelăsare merge în dauna bisericii al cărei ritual pe lângă întreaga lui splendoare își pierde farmecul în lipsa de cântăreți corespunzători, iar rezultatul este instreinarea credincioșilor.

Am avut ocaziune să azist la serviciul divi în mai multe biserici fruntașe unde am putut observă atât părțile bune cât și scăderile în materia aceasta.

Biserica dela întemeierea ei și până azi a avut reprezentați celebri pe toate terenele; științific, literar, cantoral, ba cultura întregii lumi se poate mulțumi numai bisericii. Clerul a fost reprezentantul științei și a culturai, iar biserica unicul izvor nesecat al științei și civilizației din care s'a adăpat toate generațiile până azi. Deci trecutul glorios al bisericii este singura și cea mai mare garanță pentru păstrare și conzervarea sentimentului religios, moral și național și în viitor. Dacă biserica a avut în trecut un rol atât de important se cuvine și trebuie sprijinită și în viitor din toate puterile ca să poată corespunde scopului sublim și meniri sale.

Lumea de azi înaintează cu pași uriași pe toate terenele, tinde spre o civilizație și aceasta e urmarea experienței câștigate în țerile cutrieerate de generația de azi, unde a avut ocaziune să vază diferite popoare de la cari a putut învăța multe lucruri bune, au văzut diferite instituțiuni culturale, diferite școli, biserici, diferite obiceiuri, cari mult puțin au avut o influință asupra sufletului lor. Au avut deci teren și ocazie să vază întru cât o biserică poate satisface așteptărilor sufletești a credincioșilor ei. S'au întors la vetrele lor cu alte vederi, cu alte pretenziuni pe toate terenele, deci pretind mai mult și dela biserică.

Va fi el mulțumit cu cât îi ofere biserica, dacă nu i-se poate da mai mult. El știe bine, că preotul își face datorința și cu acesta e mulțumit, dar îi mai lipsește ceva ce nu-l mulțumește. (și acel ceva ce nu-l mulțamește și acel ceva ce îi mai lipsește el știe, că nu-i i-s'ar putea da momentan). Pentru acel ceva, ce-i lipsește, părăsește biserica și merge până unde îl află ca să-l poată mulțumi. Deci ce-i lipsește?

Cantorul corespunzător, căci cantorului de azi îi lipsesc multe calități pe cari în general nu le poșede

Cântarea bisericească unisono, executată de cantor corespunzător e frumoasă, dar executată de un cantor fără auz, fără voce corespunzătoare, fără cunoștințele cele mai elementare, nu mai poate satisface așteptărilor de azi ale credincioșilor.

Ce e cantorul? Ce cunoștință și cvalificație trebuie să aibă cantorul? Și ce retribuție trebuie să aibă?

Cantorul e persoana indispensabilă bisericii și preotul. Dela cantor să recere mult, mult, cunoștințele corespunzătoare, cum amintește și păr. Dima anume; cunoștințe muzicale sistematice, să cunoască instrumentele muzicale ca: pian, harmonică, ori vioară, flautul nu e suficient. Să cunoască elementele și principiile muzicii sistematice, să aibă auz bun și voce melodioasă și plăcută, să fie capabil să instrueze și să conducă corururi bune, să poată prevedea strana în mod neescepționabil ca cant și tipic. Să aibă deci diploma în branșa aceasta.

Cum să fie retribuit cantorul?... Conform cvalificației sale. Dacă are atâța ani de studii ca învățătorul? Să fie retribuit ca învățătorul; căci fiind retribuit

în mod corespunzător, de sine se înțelege, că ar avea voia, râvna și posibilitatea de a munci în acest ogor întelenit.

Prin întregirea posturilor de cantori efeptuite până acum, problema nu s'a rezolvat satisfăcător. Să nu fie cu supărare, vor fi cantori și cu ceva cunoștințe muzicale, dar foarte puțini, însă cu oameni nepregătiți și necorespunzători nu se poate progresa.

Ce privește înființarea unei școli, pentru pregătirea cântăreților bisericești? Aceasta se impune de urgență, iar popularizarea acestei școli să se facă prin o selecționare minuțioasă, prin concurs și după prestarea unui examen riguros în fața comisiei de specialiști, iar candidații să se recruteze din acei fii ai bisericii, cari vor putea dovedi că au și conduită morală exemplară. —

După terminarea studiilor și obținerea diplomei să poată fi aleși, prin concurs și întăriți la postul de cantor, conform normelor prevăzute în Statutul Organic

În forma aceasta s'ar putea prevedea bisericele cu cântăreți abili și vrednici, cari și-ar cunoaște menirea lor și prin aceasta s'ar putea delătura multe inconveniențe, iar respectivul cantor n'ar mai avea motiv să se scuze, că nu poate munci în ogorul său

Având astfel de cantori pregătiți; bisericele ar fi prevăzute cu coruri corespunzătoare, cu cântăreți buni și așa problema acesasta s'ar putea considera de delegată în mod favorabil, iar credincioșii ar fi foarte mulțumiți.

Prof. Nicolae Btru.

Influența alcoolismului asupra urmașilor.

de Dr. Gr. Nicolau.

Alcoolismul este îngrozitor mai ales prin influența sa asupra urmașilor

Știm cu toții din observarea de toate zilele că noi tranzmitem copiilor și urmașilor noștri însușirile și apucăturile noastre.

Știința a arătat în această privință că procreațiunea, poartă în ea însușirile părinților. Dar nu numai atâta, pe această cale se transmit diferitele boli de care suferă unul sau altul din părinți.

Așa se știe sigur, că se moștenește sifilisul, o boală foarte primejdioasă. Unii cred că și oftica se moștenește, dar se pare că ofticoșii nu transmit copiilor boala prin procreațiune, ci aceștia moștenesc numai o dispoziție, o înclinare pentru oftică.

Mai trebuie observat că, sifilisul și chiar tuberculoza dacă se caută din vreme și cu medici pricepuți, se poate vindeca sau cel puțin amână ani de zile, pe

când copilul zămislit din părinți alcoolici, nu numai, că nu se poate vindeca, dar e o tortură pentru el, pentru familie, și generațiile viitoare.

Moștenirea alcoolismului de către copii alcooliciului e nu numai că nu face nici o îndoială, dar este mai primejdioasă decât moștenirea altora boale. În adevăr, pe când alte boale se moștenesc de copiii așa cum le aveau părinți, alcoolismul părinților se moștenește înrăutățit și schimbat în apucături îngrozitoare.

Copilul născut din părinți alcoolici, va fi sau idiot, sau criminal, sau schilod, sau nebun, iar fetele de multe ori ajung prostituate. Când alcoolismul părinților nu a fost prea puternic, copilul moștenește numai un început de dezechilibru nervos și o poftă și mai mare de ațăări alcoolice, așa în orice caz nepoții ajung idiști, nebuni, criminali și așa mai departe.

Pricina e dacă sămânța unuia din părinți va fi pătrunsă de alcool, chiar dacă cel'alt părinte, de exemplu mama nu e alcoolică, copilul va avea sistemul nervos, slăbit și turburat.

Nu e vorba de moștenirea unei însușiri oarecare și e vorba de substanță distrugătoare, care nenorocește nu numai copilul, ci lucrează mai departe și asupra nepoților și strănepoților, distrugându-le sănătatea mai adânc, până ce aceștia ajung se nu mai poată zămisli mai departe și familia se stinge cel mult la a treia generație.

S'a făcut fel de fel de experiențe și observațiuni cari dovedesc aceste lucruri.

Dacă se îmbată câinii cu alcool, înainte de a avea pui, în timpul zămislirei, puii sau căței cari se vor naște vor fi epileptici, mici sau schilozi, iar din cei câțiva născuți fără boli sau schilozi, trăiesc numai 20% după un an din 94 stare normală, iar și aceștia rămași sunt slabi.

Astfel de experiență nu putem face dinadins la oameni, căci nu e permis să-i nenorocim, dar ele se fac fără se le caute cineva înadins. Profesorul Dr. Charcot zice: „Fiecare picătură de spermă a unui alcoolic, conține germele unui întreg neam ne nevropați“.

Copii alcoolicii se nasc cu patima de a bea, și cu slăbiciunea de a nu putea suporta băutura, neputincios de a rezista patimei, o cantitate minimă de alcool îl amețește și-l îmbată.

Iată câteva pilde de urmările alcoolismului asupra urmașilor.

Doctorul Abermass din Statem (Württemberg) spune că un țăran care se ocupa cu plugăria a fost cumpărat la băutura și a avut doi copii sănătoși, în data ce au fost numiți străjari în comună, de cu noapte s'au pus pe băut și în acel timp de câți va ani a făcut doi copii, unul idiot și altul epileptic. După câțiva ani s'a întors la dlupărie s'a și lăsat de beutură, copii născuți de pe această perioadă de abțineuță au fost normali ca și cei dântăiu dinainte de perioada de alcoolizare.

(Va urma.)

INFORMATIUNI.

Două cărți de valoare. Este o constatare înbucurătoare că seceta de cărți românești cari se explică cuvântul lui Dumnezeu, care băntuia până nu de mult în biserica românească, s'a potolit în mare parte prin diferitele opuri de conținut religios, publicate de diferiți servitori ai altarului, din toate părțile țării.

Acum mai nou părintele Iosif Trifa istețul redactor dela „Lumina Satelor“ a scos de sub tipar două cărți de mare folos: una despre tâlcuirea Evangheliilor din Duminecile de peste an, și-a doua cu tâlcuirea altor părți alese din sf. Scriptură.

I. „Evangheliile Duminecilor de peste an și tâlcuirea lor“ are 40 de pagini format mare, cu 30 ilustrațiuni prețul 15 lei, cartea I.

II. „Cetiri și tâlcuiri din Biblie“, cu chipuri și icoane, cartea I. pagini 34. form. mare.

Cu dorul sfânt de-a trezi în credincioși, dragostea după cunoașterea cuvântului lui Dumnezeu, păr. Trifa face începutul unui mod nou de a face omiletica. Sfinția sa n'are fraze umflate și vorbe sbârâitoare, ci peste tot stilul său este sobru și temperat, limba simplă, dulce, curgătoare și curat românească. Dovadă că cărțile păr. Trifa sunt perfect accesibile pentru mintea și priceperea poporului de jos. Acum este de datoria preoților noștri să-și împopuleze biblioteca cu aceste cărți, și să le răspândească în sute și mii de exemplare la toți creștinii și tuitori de carte. Ele sunt pentru preotul nostru cel mai bun ajutor, contra propagandei diferitelor secte religioase.

Sfințirea de biserică. Memorabilă și de importanță istorică a fost ziua de 21 Decembrie 1924 pentru comuna bisericească Drăgoești tractul Belințului, aflând loc la datul acela sfințirea Sionului acum renovat pe din lăuntru și din afară, precum și de nou pictat, fiind meritul netăgăduit al fiilor lui credincioși precum și al parohului local, carele dela începutu păștoriei sale în acea comună a pregătit terenul pentru realizarea acestei lucrări prin stăruitoare îndemnuri și zel pastoral neobosit. Astfel cu ajutorul reformei agrare și pe lângă jertfa benevolă a credincioșilor s'a putut acoperi suma de 117,000 lei reclamată în acest scop. Fiind sf. lăcaș acum deci ca clădire impozant, iar lucrarea renovării și pictură executată în mod ce numai evlavie poate inspira, credincioșii au ținut de cuviință ca și actul sfințirii să se facă cu cuvenita solemnitate. Deci în ziua de mai sus fiind P. O. D. protopresbiter Gherasim Sârbu împedat de alte agende oficioase actul sfințirii s'a început la orele 9 a. m. prin mandatarul protopresbiterial On. Domn Ioan Călnicean preot din Belinț cu asistența preoților V. Ilie din Ficătar, M. Radoiu preot Ohabaforgaci și cu a parohului local Lucian Lungu. Răspunsurile le-a dat foarte melodios corul bineinstruit din Ohabaforgaci sub dibacea conducere a țaranului Dimitrie Cheverean.

După sfințirea apei, ungerea cu sf. mir și ocolirea de 3 ori a sf. biserici urmează sta Liturghie celebrată de aceeaș preoțime fiind biserica tixită de

credincioși din localitate și jur între cari se remarcă dl. pretor al plasei Buziașului N. Vulcan, notarul local ș. a. Răspunsurile le dă acelaș cor. La priceasnă părintele mandatar Ioan Călnicean prin o avântată cuvântare ocazională îudeamnă poporul la iubirea și alipirea de s. maică biserică, carea în toate împrejurările vieții este ocrotitoare și mângăerea celor-ce aleargă la sânul ei. Predica ascultată cu vie atențiune impresionează adânc auzitorii.

Înainte de anafora preotul local Lucian Lungu arată însemnătatea zilei și îndeamnă pe păstoritii săi la o înnoire sufletească paralel cu renovarea bisericii moarte.

Exprimă recunoștință și călduroasa mulțumire Dlui întreprinzător Constantin Păcurariu Din Lugoj, carele în lucrarea sa n'a avut în vedere atât câștigul material ci mai vartos pe cel moral, dovedind zel, conștențiozitate și rară onestitate în executarea lucrării întreprinse. Mulțamește și pictorului Ioan Bagiu, carele încă și-a dat toată silința pentru a executa în mod satisfăcut lucrarea grea de pictură a stei biserici. Mulțamește emisulti protopresbiterial, tuturor fraților în Hristos preoți, coriștilor precum și persoanelor cari prin participarea lor au ridicat solemnitatea actului de sfințire. În fine cetește lista donatorilor de tablouri sfinte, între cari se remarcă întreprinzătorul arhitect, preotul local ș. a. și acelor cari benevol au donat diferite sume de bani pentru renovare. Dorește tuturor ani îndelungați și răsplătirea Atotputernicului pentru jdrifa adusă pe altarul Domnului.

Urmează masa în casa parohului local după care corul mai execută câteva cântări și apoi trăsurile se pun în mișcare, ducându-se fiecare la ale sale. Astfel s'a dovedit și în comuna Drăgoești că mult poate turma carea ascultă glasul păstorului.

Raportor.

În atențiunea calfelor române! Direcțiunea Căminului Comunal de Calfe din Timișoara aduce la cunoștință tuturor calfelor române, ca în susnumitul Cămin pot fi primiți fiind și plasați la meserii de direcțiune.

Taxa pentru locuință, vipt, spalăt și baie e lunar 900 Lei.

Doritorii de a întra în acest Cămin de altcum modern aranjat se vor adresa:

Direcțiunei Căminului de Calfe din Cetate.

În atențiunea tuturor directorilor de liceu și școala medie spre atrage atențiunea elevilor români.

Se caută ucenici români.

Direcțiunea Căminului Comunal de Ucenici nr. 1, Timișoara, Cetate primește gratuit vre-o 20 elevi români pe cari voește a-i plasa la meserii mai inteligente, la tipografii, dentiști comercianți. La tipografie și litografie se cere cel puțin 2 clase de liceu sau medii, la dentist 4 clase de liceu iar la comerț cel puțin 6 clase primare.

Atrag în mod binevoitor atențiunea părinților români, că meseria de tipografie și dentistica să plătește foarte bine având o calfă începătoare 4000-5000 Lei lunar, iar la comerciant 2000—3000 Lei.

Cererile se vor adresa *Direcțiunei Căminului de Ucenici nr. 1, Timișoara, Cetate.*

Subscrișii, în numele enoriașilor pe aceasta cale venim a ne exprima mulțumita D-nei Văd. protopopese Voicu Hamșea din Lipova pentru epitrahilul donat sției noastre biserice ort. române din Belotinț. De asemenea exprimăm mulțumită D-lui adv. Dr. Aurel Cioban pentru că a înzestrat biserica noastră cu un clopot în valoare de 12 mii Lei și a contribuit la cumpărarea celorlalte clopote cu suma de 4 mii Lei. Implorăm ca bunul D-zeu să răsplătească donatorilor acest nobil gest din prisosința harului său. —
Aurel Doboș, paroh și Ștefan Toma, episcop.

A apărut: *Cine sunt pocăiții? Apostolii mincinoși în Biblie și în Istorie.* Broșura aceasta formează Nr. 1 din seria „Pocăiții” editată de părintele Dr. Nicolae Brînzeu, canonic în Lugoj. Prețul broșurei 8 Lei, plus spesele poștale. La comanda peste 10 exemplare 25% rabat.

Poșta Redacției: Părintelui R. O. Nu te supăra, dar articolul D-tale nu-l putem publica, pentru-că nu ne coborâm la polemici personale. Cu gazeta din chestie nu vrem să ne luăm de cap. Trimite-l mai bine la altă gazetă. Ne-ar părea bine dacă ne-ai trimite articoli de interes bisericesc, căci Sf. Ta ai condeiu bun.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de toffelul de lucrări de zidiri și întreprind toffelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:
Teodor Cioban,
arhitect.

CONCURSE.

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia Bara, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul unei serii de pământ, arător, parte fânaș.
2. Usufructul unui intravilan parohial de trei pătrare jugări.
3. Stolele legale și
4. Retribuția dela stat.

Parohia de cl. I., dar cu înaltă încuviințare consistorială, se admit și concurenți cu cvalificație de clasa a II.

Alesul va purta sarcinile publice după sesie și după intravilan.

De asemenea se obligă, ca fără altă renumerație să catihizeze școlarii ortodoxi români din parohie. Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă

respectarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

- a) Că posed cvalificația poftită de concluz, si-nod. eparh. de sub Nr. 84/1910 și
- b) Că întrunesc condițiile concursuale.

Reflectanții au să dovedească șeful tractual, când cer voe să se prezenteze în parohie că întrunesc aceste condiții.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să cerc în persoană binecuvântarea P. S. D. Episcop diecezan de a putea concura.

Reflectanții sunt poftiți, că în terminul concursual, într-o Duminecă ori într-o sârbătoare să se prezinte în sf. biserică din Bara, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Petițiile se adresează Comitetului parohial, dar să trimit protopresbiterului tractual în Belinț județul Timiș-Torontal, se înțelege în terminul concursual.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din Bunea-Română, tractul Belinț, se escrie concurs în „Biserica și Școala”, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, cu 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șopru, având a se face și alte supraedicate necesare.

2. Intravilan de un jugăr, peste drum dela locuința parohială.

3. Usufructul dela seria parohială de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș.

4. Stolele legale și

5. Retribuția dela stat amăsurat coalificației.

Fiind parohia de cl II-a, dela reflectanți se cere cvalificație corespunzătoare; în lipsa acestora se admit și de cei cu cvalificația de cl III-a.

Concurenții au să-și trimită petițiile, instruate cu documentele prescrie comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț, jud. Timiș-Torontal, în terminul concursual.

Tot în acest termen sunt poftiți a se prezenta într-o Duminecă sau sârbătoare și în o biserică din Bunea-Română spre a-și arăta desteritatea în tipic și rituale, eventual în oratorie și în cântare.

Pentru a se putea prezentă trebuie să aibă încuviințarea șefului tractual.

Impozitele după sesie, intravilan și locuință le plătește preotul ales.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial

Censurat: **Prefectura Județului.**